

## POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **D. L.** ,  
skazanego za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. i in.,  
oraz **A. L.**  
skazanego za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k.,  
oraz **M. K.** ,  
skazanego za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. i art. 64 § 1 k.k.,  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 30 lipca 2024 r.,  
w trybie art. 535 § 3 k.p.k., kasacji obrońców skazanych,  
od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy  
z dnia 2 marca 2023 r., IV Ka 1055/22,  
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Bydgoszczy  
z dnia 27 czerwca 2022 r., IV K 581/15,

### **p o s t a n o w i ł:**

- 1. oddalić wszystkie kasacje jako oczywiście bezzasadne;**
- 2. obciążyć skazanych D. L. i A. L. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających;**
- 3. zwolnić M. K. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa;**
- 4. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. S., Kancelaria Adwokacja w B., kwotę 885,60 zł (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych i sześćdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem pomocy**

**prawnej udzielonej skazanemu M. K. z urzędu w postaci sporządzenia i wniesienia kasacji.**

## **UZASADNIENIE**

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 27 czerwca 2022 r., IV K 581/15, D. L. i A. L. zostali uznani za winnych czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k., popełnionego wspólnie i w porozumieniu z M. K., za który wymierzono D. L. karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, a A. L. karę roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1). W stosunku do obu oskarżonych oraz M. K. umorzono postępowanie o czyn z art. 124 § 1 k.w. (pkt 2). Ponadto D. L. został uznany za winnego czynu z art. 190 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 3), a finalnie karę łączną 3 lat pozbawienia wolności (pkt 4). Wyrok zawierał ponadto rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu (pkt 5).

W odniesieniu do D. L. i A. L. wyrok Sądu Rejonowego został zaskarżony przez ich obrońcę, który zaskarżył go „co do winy i kary w części skazującej oskarżonych D. L. i A. L. , tj. w pkt 1, 3 i 4 sentencji wyroku” i zarzucił:

„1.obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj.: - art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. poprzez błędną i dowolną ocenę zebranych dowodów, w tym:

a) zeznań świadków A. P. (poprzednio L.), K. L., A. S., W. P. i J. K., poprzez błędne przyjęcie na podstawie zeznań tych świadków, że oskarżeni w trakcie inkryminowanego zdarzenia dnia 31 I 2015 roku zażądali od A. L. wydania pieniędzy, że w tym celu przybili do jej lokalu i w tym celu kierowali do A. L. groźby oraz że ich działanie było między nimi wcześniej uzgodnione i zaplanowane;

b) zeznań świadków A. i M. B. poprzez wykluczenie ich z podstawy ustaleń faktycznych i odmowy przyznania im waleru wiarygodności w sytuacji, gdy były one obecne w klubie w dniu zdarzenia, a wykluczenie ich nastąpiło wyłącznie z tego powodu, że nie potwierdziły one wersji wydarzeń zgodnej z tezą oskarżenia;

c) błędną ocenę wyjaśnień oskarżonych, którzy wskazali na cel udania się do klubu nocnego, jak i przebieg zdarzenia, w ramach którego doszło do awantury i wzajemnych wyzwisk na tle dostępności do usług lokalu, natomiast zaprzeczyli, aby celem wizyty był zamiar zabrania właścicielce lokalu A. L. pieniędzy, jak również grożenie A. L. lub innym osobom czy też niszczenie lokalu;

- art 366 § 1 k.p.k. poprzez brak dostatecznej inicjatywy Sądu w gromadzeniu i przeprowadzaniu dowodów o istotnym znaczeniu dla rozstrzygnięcia sprawy, tj. przeprowadzenia konfrontacji pomiędzy świadkami w sytuacji, gdy odmiennie relacjonują oni przebieg zdarzenia;

2. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na treść tego orzeczenia, polegający na błędnym przyjęciu, że:

a) oskarżeni w dniu 31 stycznia 2015 roku w B. przy ul. N. w klubie nocnym działając wspólnie i w porozumieniu wraz z dwoma innymi nieustalonymi mężczyznami, co do których materiały wyłączono do odrębnego prowadzenia, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w zamiarze popełnienia czynu zabronionego, usiłowali groźbą zamachu na życie i zdrowie A. P. wcześniej L. i jej pracowników oraz gwałtownego zamachu na mienie, doprowadzić A. P. do rozporządzenia mieniem własnym w postaci pieniędzy w nieokreślonej kwocie w ten sposób, że zachowując się agresywnie zażądali od A. P. wydania pieniędzy w nieokreślonej kwocie, tytułem ochrony lokalu;

b) oskarżony D. L. zwrócił się do A. P. ty stara kurwo i tak ci to rozpierdolę i ten twój burdel, że niech przyjdzie policja zamkną mnie, ale i tak za chwilę przyjdę i cię rozpierdolę, twój klub i dziewczyny oraz ty stara gruba kurwo, zabiję cię będziesz nam płaciła i że przejmą lokal i nawet Policja jej nie pomoże, że Z. rządzi;

c) oskarżeni niewątpliwie zażądali od A. P. wydania pieniędzy w nieokreślonej kwocie, tytułem ochrony lokalu, grożąc jednocześnie A. P. i jej pracownikom słownie pozbawieniem życia, pobiciem i uszkodzeniem ciała oraz zniszczeniem mienia – klubu nocnego i jego wyposażenia;

d) taki był cel ich najścia na klub nocny;

e) oskarżeni wcześniej zaplanowali i uzgodnili, że się spotkają i w dniu 31 stycznia 2015 roku razem udadzą się w celu wymuszenia za pomocą gróźb na właścicielce klubu nocnego A. P. wydania pieniędzy tytułem zapewnienia tzw. ochrony lokalu;

f) wszyscy oskarżeni świadomi byli tego, że zażądali wobec A. P. wydania pieniędzy tytułem „ochrony klubu” i że w tym celu wypowiedane były groźby;

alternatywnie,

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 282 k.k. poprzez jego błędne zastosowanie;

- art. 190 § 1 k.k. poprzez jego błędne zastosowanie;

alternatywnie,

4. rażąco niewspółmierność kary orzeczonej w stosunku do oskarżonych D. L. i A. L., polegającą na wymierzeniu oskarżonemu D. L. kary łącznej 3 lat wolności, natomiast w stosunku do A. L. kary roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, z całkowitym pominięciem okoliczności łagodzących, w szczególności związanych z warunkami i właściwościami osobistymi oskarżonego, w tym także brakiem uprzedniej karalności oskarżonego A. L., upływ 7 lat pomiędzy datą czynu a dniem wydania orzeczenia w sprawie oraz trybem życia i postawą oskarżonego A. L. w tym okresie, w którym podjął on i wykonuje pracę zarobkową w celu utrzymania założonej w tym czasie rodziny, w tym posiadania dwuletniego dziecka”.

Obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonych od zarzucanego im czynu, a ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i w tym zakresie przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy wyrokiem z dnia 2 marca 2023 r., IV Ka 1055/22, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniżył karę wobec A. L. do roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaś w pozostałej części utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł m.in. obrońca skazanych A. L. i D. L. . Zaskarżył wyrok Sądu odwoławczego w całości co do tych skazanych i zarzucił „rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. normy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., poprzez:

a) brak rzetelnego ustosunkowania się w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, IV Wydziału Karnego Odwoławczego, do zarzutu z pkt 2. apelacji obrońcy (adw. J. S. ) z dnia 7 października 2022 roku dotyczącego poczynionych

błędnych ustaleń faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia i mających zasadniczy wpływ na treść orzeczenia w części dotyczącej rzekomego skierowania przez oskarżonych do A. L. (obecnie P.) żądania wydania im pieniędzy, co miało zasadniczy wpływ na wydanie wyroku skazującego;

b) brak rzetelnego ustosunkowania się w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, IV Wydziału Karnego Odwoławczego, do zarzutu z pkt 3. apelacji obrońcy (adw. J. S. ) z dnia 7 października 2022 roku dotyczącego podniesionego naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 282 k.k. oraz 190 § 1 k.k. poprzez ich błędne zastosowanie”.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co umożliwiło jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Już na wstępie należy zaznaczyć, że postanowienie o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej dotyczy zarówno skazanych D. L. i A. L. , jak i skazanego M. K. Z uwagi jednak na to, że wyłącznie obrońca skazanych D. L. i A. L. złożył wnioski o uzasadnienie postanowienia, będzie się ono odnosiło wyłącznie do kasacji tego obrońcy.

Na wstępie należy przypomnieć skarżącemu, że postępowanie kasacyjne nie stanowi „trzeciej instancji”, która miałaby służyć kwestionowaniu, po raz kolejny, ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie przez Sąd I instancji i zaaprobowanych przez Sąd odwoławczy. Tymczasem do tego w istocie sprowadza się pierwszy zarzut kasacji, w którym kwestionuje się jakość kontroli odwoławczej co do przypisania skazanym sprawstwa, przede wszystkim w zakresie ustalenia, że skazani żądali pieniędzy od pokrzywdzonej. Rozpoznając tożsamy zarzut apelacji Sąd odwoławczy odniósł się do tej kwestii w sposób wystarczająco obszerny. Zasadnie wskazał, że to ustalenie wynika przede wszystkim z zeznań samej pokrzywdzonej. Sąd podkreśla, że już w pierwszych zeznaniach świadek A. P. wskazywała na żądania pieniędzy wygłaszane przez oskarżonych, grożenie,

wyzywanie. Następnie świadek w trakcie postępowania sądowego dookreśliła, że słowa o żądaniu pieniędzy padały pomiędzy inwektywami. W tym zakresie zeznania pokrzywdzonej nie pozostawiały żadnych wątpliwości, że oskarżeni żądali pieniędzy tytułem ochrony lokalu, jednocześnie grożąc pozbawieniem życia i zdrowia oraz zniszczeniem mienia. Dodatkowo Sąd odwoławczy podkreśla, że zeznania pokrzywdzonej są wsparte zeznaniami świadka K. L., która również wskazywała na żądania pieniędzy. Świadek zeznała, że oskarżeni oświadczali, iż przejmują lokal i teraz one będą im płacić, grożąc i wyzywając jednocześnie. Z zeznań świadków A. P., K. L. i A. S. wynikało, że zachowanie oskarżonych wzbudziło obawę spełnienia gróźb, tym bardziej, że dokonali oni uszkodzenia drzwi wewnętrznych poprzez kopanie i uderzanie pięścią. Sąd odwoławczy zwraca też uwagę, że wersję pokrzywdzonych wspierają zeznania A. S. Jednocześnie Sąd odwoławczy prawidłowo wyjaśnia, dlaczego zasadna była krytyczna ocena dowodów z zeznań świadków M. B. i A. B. . Fakt, że o przesłuchanie tych świadków obrona wniosowała po upływie 4 lat od zdarzenia w powiązaniu z negatywnym stosunkiem świadka M. B. do pokrzywdzonej A. P., stanowi logiczne i wystarczające uzasadnienie dla negatywnej oceny wiarygodności tych świadków.

Stanowisko Sądu odwoławczego co do sprawstwa skazanych, w tym żądania pieniędzy, znajduje potwierdzenie w treści dowodów przywołanych na ich poparcie. Mowa tu przede wszystkim o zeznaniach pokrzywdzonej A. P. , która w pierwszych zeznaniach (k. 8) wprost wskazała, że skazani „w pewnym momencie zażądali pieniędzy”, także w kolejnych zeznaniach potwierdziła żądania pieniędzy oraz wulgarne, agresywne zachowanie skazanych (k. 63), co podtrzymała także na rozprawie (k. 538-539). Istotne są także zeznania K. L. , która, wbrew twierdzeniom obrońcy zawartym w kasacji, trzykrotnie mówiła o żądaniu pieniędzy (płacenia za „ochronę”), w tym wprost wskazując, że żądania te kierował D. L. i osoby z jego otoczenia (wystarczy tu odesłać do akt sprawy: k. 30; k. 54; k. 552-553). Ma też rację Sąd Okręgowy, że powyższą wersję wspierają zeznania A. S. (k. 1147), a można także wskazać na zeznania świadka ze słyszenia w osobie W. P. (k. 23). Ponownie należy podkreślić, że fakt nieobdarzenia wiarą zeznań świadków M. i A. B. został logicznie wyjaśniony przez Sąd Okręgowy.

Podsumowując tę część rozważań, w zakresie kwestii wskazanych w pierwszym zarzucie kasacji Sąd odwoławczy przeprowadził prawidłową kontrolę odwoławczą, zgodnie z wymogami art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.

Drugi zarzut kasacji dotyczy nienależytego rozpoznania zarzutów apelacji, które odnosiły się do naruszenia prawa materialnego. Zarzuty apelacji obrońcy D. i A. L. wskazywały na niewłaściwe zastosowanie art. 282 k.k. i art. 190 § 1 k.k. Co do groźby chodziło o niezasadne przypisanie D. L. groźby skierowanej wobec K. L. jako odrębnego czynu, podczas gdy zagrożenie miało być też elementem wymuszenia rozbójniczego. Co do art. 282 k.k. obrońca wskazywał, że gdyby przyjąć prawidłowość ustaleń faktycznych, to doszło do błędnej subsumpcji, chodziło bowiem o wydanie pieniędzy, którymi w chwili czynu władała pokrzywdzona, a nie pieniędzy na przyszłość, tym samym obrońca w uzasadnieniu apelacji sugeruje, że należałoby przyjąć kwalifikację z art. 280 § 1 k.k. zamiast z art. 282 k.k.

Sąd odwoławczy prawidłowo, chociaż zwięźle, odniósł się do zarzutów apelacji dotyczących obrazy przepisów prawa materialnego, uznając za słuszne w tym względzie stanowisko wyrażone przez Sąd Rejonowy i odsyłając do uzasadnienia wyroku tego Sądu. Co do groźby, Sąd odwoławczy jasno wskazuje, że prawidłowo zakwalifikowano jako odrębny występki zagrożenie przez D. L. K. L. pozbawieniem życia i zdrowia, co wzbudziło u niej uzasadnioną obawę spełnienia groźby, tj. występki z art. 190 § 1 k.k. Zdarzenie to miało odrębny charakter. Oskarżony D. L. podjął odrębne działania wobec K. L. , której poszukiwał i dobijał się do pokoju, w którym się zamknęła, groził jej pozbawieniem życia i zdrowia. W tym zakresie zeznania świadka K. L. są jasne i konsekwentne (k. 552v-553). W zeznaniach, na które powołuje się Sąd odwoławczy świadek K.L. podaje, że po tym, jak oddaliła się, aby zadzwonić na Policję, D. L. skierował do niej groźbę, że ją „rozpierzdoli”, która to groźba wzbudziła u świadka uzasadnioną obawę spełnienia (zamknęła się na klucz w pokoju). Była to groźba wyartykułowana nie w związku z żądaniem pieniędzy, ale w związku z tym, że świadek chciała zawiadomić Policję – tak wynika wprost z jej zeznań: „w momencie, kiedy on widział, że ja wychodzę i idę zadzwonić na Policję, ja poszłam zamknęłam się w pokoju, to on powiedział, że zaraz tam wejdzie i rozwali te drzwi, dosłownie powtarzając powiedział, że mnie

rozpierzdoli” (k. 553). Sąd Okręgowy akceptując w tym zakresie ustalenia faktyczne i przyjętą kwalifikację prawną czynu przypisanego D. L. w punkcie 3 wyroku Sądu Rejonowego w żadnym razie nie dopuścił się rażącego naruszenia prawa, które powinno skutkować uwzględnieniem kasacji w tym zakresie.

Co do kwalifikacji wymuszenia rozbójniczego i sugerowanej w apelacji jako zasadna kwalifikacji czynu przypisanego obu skazanym z art. 280 § 1 k.k. trzeba poprzestać na stwierdzeniu, że taka argumentacja może być poczytywana za działanie na niekorzyść oskarżonych, skoro rozbój jest zagrożony surowszą karą pozbawienia wolności niż stypizowane w art. 282 k.k. wymuszenie rozbójnicze. Z kolei argumentom na rzecz tezy, że ewentualnie skazanym można było przypisać jedynie kierowanie gróźb wobec pokrzywdzonej a nie wymuszenie rozbójnicze, przeczą ustalenia faktyczne poczynione w tej sprawie, o czym była mowa przy rozważeniu pierwszego zarzutu kasacji.

Oceniając jakość kontroli odwoławczej w zakresie zarzutów apelacji wskazujących na naruszenie art. 282 k.k. trzeba podkreślić, że Sąd odwoławczy najpierw rzetelnie odniósł się do zarzutów obrazy prawa procesowego, dotyczących ustaleń faktycznych, uznając, że Sąd I instancji prawidłowo ustalił fakty co do żądania pieniędzy z zastosowaniem przemocy i groźby (próby wymuszenia haraczu; zapowiedzi, że „będziecie nam płacić”). Sąd odwoławczy zaakceptował argumentację Sądu I instancji odnośnie do przyjętej kwalifikacji prawnej (obszerne rozważania dotyczące kwalifikacji prawnej znajdują się na stronach 18-20 uzasadnienia wyroku Sądu I instancji). Prawdą jest, że Sąd Okręgowy nie zawarł w uzasadnieniu swego wyroku odrębnych, pogłębionych analiz kwestii prawidłowości kwalifikacji prawnej czynu przypisanego skazanym w punkcie 1 wyroku Sądu Rejonowego. Jednak wyraźnie zaznaczył, że akceptuje argumentację Sądu I instancji w tym względzie. W sytuacji, gdy argumentacja Sądu I instancji w tym zakresie jest obszerna i trafna, takie postąpienie Sądu Okręgowego nie może zostać zakwalifikowane jako rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. Nie sposób jednak nie zauważyć w tym kontekście, że – wbrew twierdzeniom obrońcy – użycie zapowiedzi: „będziecie nam płacić”, żądanie pieniędzy za „ochronę klubu”, którym towarzyszyły zachowania opisane obszernie

w przypisanym skazanym czynie, wprost wskazuje na prawidłowość przyjętej kwalifikacji prawnej.

Podsumowując, oba zarzuty kasacji okazały się oczywiście bezzasadne, toteż kasację należało oddalić w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Rozstrzygnięcie o kosztach z punktu 2, dotyczące D. L. i A. L. , uzasadnia art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[ms]